

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VIII. Quamuis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Quod rescriptum beneficiale in hoc casu validum & non obreptitium sit, ita ostenditur: Vel enim esset obreptitium, quod secundum stylum Curiae, mentio prioris beneficii, quantumvis modici, tanquam forma seu conditio necessaria, requiratur, iuxta c. penult. hoc tit. in antiq. & c. si motu 23. de præb. in 6. Id verò dici non potest: quia canonici isti loquuntur de beneficio obtento. In casu autem nostro prius beneficium obtentum non est, cum ante consensum præstitum, is cui collatio facta, nihil penitus iuris in illo habeat, præter id, quod consentiendo siue acceptando ius in eo acquirere possit, c. si tibi absentis 17. de præb. in 6. Vel obreptitium esset ex eo, quod taciturnitas factæ collationis, quamvis necdum acceptatæ, causam præbeat rescripti siue gratiæ Papalis: quandoquidem si Papa veritatem cognovisset, verisimiliter non concessisset, cum per hanc viam beneficiorum pluralitas inuehi possit, à qua sacri canones, eorumque fideles custodes Romani Pontifices abhorrent, vti colligitur ex c. cum adeo 17. c. postulasti 27. c. in nostra 32. hoc tit. & ex Concil. Trident. sess. 24. c. 17. de reform. Verùm advertere oportet ad suprà cit. c. super literis 20. jis verbis: *saltem in forma communi literas dedissemus*; Exinde enim sumitur doctrina, si rescriptum (siue iustitiæ, siue gratiæ; cum eadem utriusque ratio sit, nisi quod hoc propter obreptionem, ipso iure vitiatum, illud verò ope exceptionis) tacita veritate obtentum sit, sine dolo, valiturum rescriptum, si Papa etiam veritate cognita, concessisset, quamvis alio modo, aut sub aliqua conditione: tunc enim rescriptum siue gratia, saltem cum eo modo, aut conditione, executioni mandari poterit. Id verò in proposito casu ita accidit: Aut enim duo illa beneficia impetrans de iure, id est, iustè, & canonicè simul obtinere potest; tunc taciturnitas ea prioris collati, non acceptati beneficii, nequaquam est causa gratiæ Papalis; quia eam Papa, etià re cognita, absolutè, eodemque modo fecisset. Aut utrumque simul de iure, id est, iustè, legitimè, canonicè obtineri non potest: (non tantum si speciali ratione incompatibilia sint, iuxta c. referente,

7. & c. de multa 28. de præb. sed etiam ideo, quia obstat à sacris canonibus prohibita beneficiorum pluralitas, quorum singula ad honestam sustentationem sufficient) tunc Pontifex illi, qui collationi, aut etiam electioni de se factæ non consentit, aliud quoque conferret, sed sub modo & conditione, quæ hic expressa est, vt utrumque non retineat; sed si prius acceptare velit, postèrius à Papa impetratum relinquat: sin hoc malit, illud ne acceptet, vel acceptatum resignet. Quod ipsum in hoc c. tanquam æquum & canonicum fieri iubetur.

CAPITVLVM VIII.

Quamuis.

PARAPHRASIS.

Titius à summo Pontifice gratiam obtinuerat de conferendo ipsi beneficio in ecclesia Cathedrali N. Mox idem Pontifex, vel successor eius gratiam reuocauit: Deinde verò similem gratiam Caio clerico ad eandem contulit ecclesiam: Postea dictus clericus Titius gratiæ reuocatae restitutionem ab eadem Apostolica Sede impetrauit. Cum itaque in ea Cathedrali ecclesia beneficium vacasset, dubitatum fuit, Titiusne, an Caius in eius assentione esset præferendus? Respondet hic Bonifacius VIII. Papa, Titium præferendum esse: Quia talis restitutio, si aliud non exprimitur, fieri censetur sine præiudicio iuris alieni.

SUMMARIVM.

1. Princeps nunquam censendus est gratiam alteri facere cum alterius iuris præiudicio.
2. Restitutio à Principe alicuius ad iura sua legitimè amissa, noua gratia est, idèque non semper ea sit in integrum.
3. Episcopus non potest restituere presbyterum ob crimen depositum, inuito patrono.

NOTANDVM I. Princeps nunquam censendus est alicui gratiam facere, cum alterius

terius iactura, siue diminutione iuris sui, nisi id exprimat. Dixi de hac re in c. quæ in Ecclesiarum 7. de Constitut. Admonet autem Francus hic n. 7. ex hoc textu apparere, id etiam locum habere *in materia, in qua Princeps per solam voluntatem suam posset ius alterius auferre, prout est in materia beneficii.*

2 NOTANDUM II. Si quis à Principe ad iura sua, quæ legitime amisit, restituitur, censetur hæc noua gratia, idèoque non semper sit ea restitutio in integrum, ita vt omnia recuperet, quæ tempore priuationis habebat, prout fieri solet in restitutionibus, quæ exigente iustitia, aut æquitatis ratione fiunt, ob læsionem, ob vim, &c. l. 1. ff. ex quibus causis maiores & c. l. 1. & l. ult. in fine C. de sentent. passis. Ita sumitur ex hoc c. ver. cum talis, in Gl. ibid. & docet Baldus in cit. l. ult. Felinus in c. venerabili princ. de offic. deleg. Abb. in c. quia, n. 9. de elect. Ratio est: quia actio, seu ius qualecunque, quod semel extinctum est, non renascitur, h. quires 95. §. Aream, ff. de solut. ubi dicunt DD. quòd obligatio extincta nunquam reuiuiscit.

Exinde colligitur primò eum Gl. hic ver. cum talis, quam Canonistæ communiter sequuntur. Zafius item allegato textu huius c. in l. iura ff. de legibus; Si quis à Principe ob commissum crimen bonis suis priuatus sit, & postea restituatur, non recuperari ab ipso ea bona, quæ medio tempore alienata, aut alteri donata sunt: Cum enim rus ac dominium bonorum pristinum amiserit, illud per restitutionem non recuperat: sed per nouam gratiam, concessionem, seu donationem Principis; quæ fieri non censetur cum præiudicio iuris aliis personis acquisiti. Quare neque fructus intermedio tempore percepti recuperabuntur; si eorum percipiendorum ius alteri relinqueretur, Auth. Idem de Nestorianis, Cod. de hæreticis, & docet Francus hic in fine c. Zafius citato loco. Dixi de hac re aliquid in c. quæ in ecclesiarum, dub. 1. de Constitut.

3 Secundò colligit eadem Gl. communiter recepta; Si ecclesiæ alicuius Presbyter ob crimen canonicè amotus, seu depositus sit,

postea restitui non possit ab Ordinario, sine patroni consensu, seu repugnante patrono. Ratio dari debet; partim quia est potius hæc noua institutio, quàm iuris pristini restitutio; ideo quodammodo noua patroni presentatio necessaria est: partim quia negari non potest, vacante beneficio per depositionem, patrono acquiri ius alium presentandi; quod ius inuito adimi non debet.

CAPITVLVM IX.

Si eo tempore.

PARAPHRASIS.

Sempronius cum vicesimum quartum ætatis annum necdum haberet, idèoque propter ætatis defectum ad beneficium curatum inhabilis esset, c. cum in cunctis. 7. de electione. à Pontifice impetrauit mandatum de prouidendo ipsi beneficium cum cura, vel sine cura animarum. Cum autem Sempronius annum ætatis 24. assuetus esset, vacauit in ecclesia beneficium curatum; dubitatur, an autoritate literarum Apostolicarum ipsi conferendum esset. Resp. Papa, conferri non posse: quia in gratiis beneficalibus inspiciendum est tempus data literarum. Cum itaque eo tempore Sempronius inhabilis fuerit ad beneficium curatum, habilis verò ad non curatum: vigore eius rescripti consequi potest beneficium sine cura, non autem cum cura.

SUMMARIVM.

1. Rescriptum beneficaliale, quod & quatuordecim tempore data literarum fuit propter obreptionem irritum, non conualescit traktu temporis ob rei mutationem.
2. Idem quod secundum unam partem obreptum est, secundum alteram, non connexam, sed separabilem, consistere potest.

NOTANDUM I. Rescriptum gratiæ, seu beneficaliale, quod, & quatenus tempore impe-